

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție, Chișinău, Devder Djulieta, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2018, în cauza penală privindu-i pe

Calinin Dmitrii xxxx, născut la xx xx xxxx, originar din s. xxxx r-nul xxxx, fără loc permanent de trai

și

Bîrnaz Mihail xxxx, născut la xx xx xxxx, originar din s. xxxx r-nul xxxx, fără loc permanent de trai.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 29.03.2018 – 14.06.2018;

Instanța de apel: 13.07.2018 – 03.10.2018;

Instanța de recurs: 03.01.2019– 20.03.2019.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 14 iunie 2018, adoptată în conformitate cu art.364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, *Calinin Dmitrii* a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza de art.145 alin.(2) lit. i) Cod penal, la 10 ani 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În baza art.85 alin.(1) Cod penal, prin cumul de sentințe, i s-a adăugat integral la pedeapsa stabilită prin prezenta sentință, pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Ștefan Vodă din 05.05.2017, stabilindu-i definitiv lui *Calinin Dmitrii* o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani 6 luni, cu executarea acesteia într-un penitenciar de tip închis și amendă în mărime de 225 unități convenționale, echivalentul a 4 500 lei.

În baza art.87 alin.(2) Cod penal pedepsele se vor executa de sine stătător.

Bîrnaz Mihail a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza de art.145 alin.(2) lit.i) Cod penal, la 10 ani 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

De asemenea, s-a dispus încasarea în mod solidar de la Calinin Dmitrii și Bîrnaz Mihail, în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 3 098 lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, inculpații Calinin Dmitrii și Bîrnaz Mihail, în noaptea de 09.12.2017 spre 10.12.2017, ora exactă nefiind stabilită, ambii fiind în stare de ebrietate alcoolică, având intenția comună de a-1 lipsi de viață pe Gheorghita Veaceslav, aflându-se într-o căsuță de agrement amplasată pe teritoriul s. xxxx, r. xxxx, acționînd direct și cu același scop, în rezultatul unei altercații sub un pretext inventat, Calinin Dmitrii i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu o bîță de lemn, ulterior cu pumnii și picioarele în regiunea capului și peste alte părți ale corpului, iar Bîrnaz Mihail l-a lovit cu o rangă metalică de mai multe ori peste piept și peste cap, cauzându-i vătămări corporale incompatibile cu viața în rezultatul cărora victima a decedat pe loc.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Gromovenco Vladimir în numele inculpatului Calinin Dmitrii, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care în privința inculpatului Calinin Dmitrii să-i fie aplicată o pedeapsă mai blîndă și dispunerea respingerii încasării din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare, ca fiind nefondate.

În argumentarea apelului declarat, avocatul a invocat că pedeapsa aplicată inculpatului este una prea aspră, instanța nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de circumstanțele care atenuează răspunderea penală precum, inculpatul a recunoscut vina pe deplin și a relatat fapta conform învinuirii aduse în rechizitoriu, s-a căit sincer de cele întîmplate, a solicitat judecarea cauzei penale în baza art.364¹ Cod de procedură penală.

Consideră că cheltuielile suportate în legătură cu efectuarea raportului de expertiză, în speța dată constituie o interpretare eronată a legii deoarece potrivit art.143 alin.(2) plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) al aceluiași articol se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2018, apelul declarat a fost admis, casată parțial sentința, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, în partea încasării cheltuielilor judiciare și pronunțată în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea de la Calinin Dmitrii și Bîrnaz Mihail a cheltuielilor judiciare în mărime de 3 098 lei, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

În rest, sentința a fost menținută.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și corect a constatat că inculpații a săvârșit anume infracțiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a menționat că, cercetarea judecătorească s-a efectuat în procedură simplificată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, astfel legalitatea

sentinței atacate a fost verificată sub aspectele de drept: dacă există erori procesuale și dacă măsura de pedeapsă este stabilită în limitele legii.

Instanța de apel a concluzionat că, starea de fapt și de drept reținută, este în concordanță cu circumstanțele stabilite și probele administrate în cauză, analizate în cuprinsul sentinței.

Referitor la argumentul invocat de către partea apărării, cu privire la faptul că instanța de fond contrat prevederilor art.227 alin.(3) Codul de procedură penală, a dispus încasarea de la Calinin Dmitrii și Bîrnaz Mihail a sumei de 3 098 lei, cu titlul de cheltuieli judiciare în folosul statului, ori conform prevederilor art.229 alin.(2) Codul de procedură penală instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.

Astfel, instanța de apel a respins solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare și anume încasarea din contul inculpaților Calinin Dmitrii și Bîrnaz Mihail în folosul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 3 098 lei, or din materialele cauzei penale se atestă că, acestea nu cad sub incidența prevederilor art.art.227-228 din Codul de procedură penală.

În continuare instanța de apel a relevat că la stabilirea pedepsei, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.7, 61, 75 Cod penal, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, stabilindu-i pedeapsă sub formă de închisoare, în limitele prevăzute de art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a considerat că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală dată nu poate fi atins decât prin aplicarea pedepsei penale cu închisoare.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, procurorul a atacat decizia cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia și menținerea sentinței.

Recurentul menționează că potrivit prevederilor art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului în cazul, în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, decizie care de fapt este criticată de către procuror în parte ce ține de neîncasarea cheltuielilor judiciare, argumentând că instanța nu a dat deplină eficiență prevederilor art.art.227, 229 Cod de procedură penală și neîntemeiat a respins solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpaților.

Consideră, că ținând cont de prevederile art.227, 229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuielile pentru efectuarea expertizei urmau a fi încasate din contul inculpaților, dat fiind faptul că efectuarea cheltuielilor într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui care a comis-o, ca urmare cheltuielile sunt imputate persoanei condamnate pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

S-a menționat că prin modificările operate la Legea procesual penală din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018 alin.(2) din art.143 Cod de procedură penală, a fost abrogat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul reține că recurentul invocă ca temei pentru recurs pct. 6) alin.(1) al art.427 Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile când *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel, deoarece aceasta, fără a aprecia just toate circumstanțele cauzei, instanța neîntemeiat a dispus admiterea cererii avocatului Gromovenco Vladimir în numele inculpatului Calinin Dmitrii, cu casarea sentinței în partea cheltuielilor judiciare, greșit a respins solicitarea procurorului cu privire la încasarea în beneficiul statului din contul inculpaților a sumei de 3 098 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

Cu referire la aceste argumente ale recurentului Colegiul penal conchide, că instanța de apel, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, întemeiat a ajuns la concluzia privind casarea sentinței în partea cheltuielilor judiciare, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care cerința acuzatorului de stat cu privire la încasarea din contul inculpaților a cheltuielilor judiciare a fost respinsă ca neîntemeiată.

Astfel, art.227 alin.(2) Cod de procedură penală stipulează, că cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Totodată, alin.(3) al aceleiași norme prevede, că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art.228 Cod de procedură penală (1) În modul prevăzut de legea procesuală penală, din sumele alocate de stat vor fi compensate următoarele cheltuieli judiciare suportate de către martori, partea vătămată, partea civilă, asistenții procedurali, interpreți, traducători, experți, specialiști, reprezentanții legali ai părții vătămate, ai părții civile:

1) cheltuielile făcute în legătură cu prezentarea la citare în organul de urmărire penală și în instanță;

2) cheltuielile de cazare;

3) salariul mediu pentru toată perioada de participare în procesul penal;

4) cheltuielile de reparare, restabilire a obiectelor care au fost deteriorate în urma utilizării lor în cadrul acțiunilor procesuale la cererea organului de urmărire penală sau a instanței.

(2) Organele, întreprinderile, instituțiile și organizațiile de stat sunt obligate să păstreze salariul mediu pentru toată perioada de timp în care partea vătămată, reprezentantul ei legal, asistentul procedural, interpretul, traducătorul, specialistul, expertul, martorul au participat în procesul penal la citarea organului de urmărire penală sau a instanței. (3) Expertului și specialistului li se recuperează, de asemenea, costul materialelor care le aparțin și care au fost utilizate pentru executarea însărcinării respective. (4) Expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu. (5) Cheltuielile suportate de persoanele menționate la alin. (1) vor fi recuperate la cererea acestora în baza unei hotărâri a organului de urmărire penală sau a instanței în mărimea stabilită de legislația în vigoare.

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal conchide, că instanța de apel corect a reținut, că raportul de expertiză medico-legală nr. 172 din 13 decembrie 2017, a fost dispus pentru a fi efectuat, de către organul de urmărire penală, prin ordonanța din 11 decembrie 2017 (f.d. 31, vol.I) în vederea stabilirii gradului leziunilor corporale la partea vătămată, precum și gravității acestor leziuni, aceasta fiind o acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului în vederea posibilității formulării învinuirii și atragerea persoanei la răspundere penală, acțiune care este pusă în sarcina părții acuzării.

Potrivit prevederilor art.75 alin.(3) al Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14 aprilie 2016, în vigoare din 10 decembrie 2016, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

Raportând prevederile legale citate la circumstanțele speței, Colegiul penal conchide că aceste cheltuieli sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecarea cauzei.

Instanța de recurs atestă, că instanța de apel întemeiat a reținut, că aceste cheltuielile sunt suportate de către organul de urmărire penală, care și are atribuția de a administra probele în vederea probării/combaterii acuzației aduse, însă aceste cheltuieli nu sunt de natura de a pune pe seama statului costuri suplimentare, sau exagerate, iar cheltuielile pentru efectuarea expertizei întru stabilirea gradului leziunilor corporale cauzate părții vătămate, sunt evidente

și necesare pentru a demonstra existența/lipsa bănuielii rezonabile privind săvârșirea infracțiunii.

Colegiul penal menționează că, la examinarea cauzei de către instanța de apel, au fost respectate prevederile legale prescrise de art.art.414-419 Cod de procedură penală, iar eroarea de drept invocată de către recurent prevăzută la art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu a fost constatată la examinarea recursului, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În temeiul art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție, Chișinău, Devder Djulieta, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2018, în cauza penală privindu-i pe ***Calin Dimitrii xxxx și Birnaz Mihail xxxx***, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 25 aprilie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac